

УДК 35.071: 321.01

DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.26.2020.228514>

Петровський Петро Михайлович

доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0001-8521-2384
e-mail: petro_petrovskyu@ukr.net

Попок Андрій Андрійович

доктор наук з державного управління, професор, віце-президент Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0002-8329-1063
e-mail: apopok@ukr.net

ГУМАНІТАРНА СПРЯМОВАНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Розглянуто особливості трансформації соціальної політики в умовах реформи децентралізації та застосування сучасних інноваційних механізмів її реалізації. Розкрито специфіку організації соціального забезпечення на місцевому рівні та його конкретні форми. Обґрунтовано необхідність дотримання гуманітарної спрямованості здійснення соціальної політики на основі принципів людиноцентризму, полісуб'єктності, транспарентності та справедливості. Зазначено, що важливою умовою реалізації вказаної спрямованості має бути впровадження моделі гуманітарної парадигми в діяльність всіх суб'єктів соціальної політики.

Ключові слова: соціальна політика; децентралізація; гуманітарна спрямованість; людиноцентризм; полісуб'єктність; справедливість; гуманітарна парадигма.

Постановка проблеми. Сучасний демократичний розвиток України супроводжується появою значних соціально-економічних викликів, що безпосередньо стосуються якості життя населення та необхідності ефективного реагування публічної влади на них. Складні трансформаційні процеси, війна проти агресії Російської Федерації, загрози епідемії коронавірусу та інші кризові явища негативно впливають на соціально-економічний стан суспільства. За таких умов відбувається зниження реальної заробітної плати та середньої пенсії, збільшення диференціації доходів різних груп населення. Складне економічне становище спричиняє низку соціальних проблем – погіршення здоров'я та скорочення середньої тривалості життя, зменшення соціального забезпечення та погіршення соціальної захищеності людей. Реалізація ефективної соціальної політики ускладнюється в умовах здійснення реформи децентралізації, коли значне

коло повноважень із її здійснення передається на місця, відбувається розширення кола суб'єктів. Фрагментарність вирішення питань соціальної політики підсилюється залученням приватного сектору до її впровадження та використанням сучасного інноваційного інструментарію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування ефективної соціальної політики та належного соціального захисту вразливих категорій населення розглянуто в працях багатьох зарубіжних учених (О. Амоші, Т. Аткінсона, Г. Еспінг-Андерсена, Дж. Стигліця, Р. Тітмуса та інших) і вітчизняних дослідників (Н. Борецької, М. Волгіна, В. Гейця, О. Грішної, Т. Заславської, А. Колота, В. Куценко, Е. Лібанової, О. Макарової, Т. Маршалла, В. Новікова, О. Новікової, У. Садової, Є. Холостової, О. Яременка та інших). Теоретико-методологічні основи забезпечення гуманітарної складової соціальної політики розкрито в працях класиків світової соціологічної думки (М. Вебера, П. Сорокіна, Ю. Габермаса, П. Рікера та інших). У межах вітчизняної науки значна увага приділяється реалізації соціальної політики на регіональному рівні [1, 2] та різним аспектам її здійснення щодо окремих груп населення [3, 4].

Викремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас необхідно констатувати, що теоретичне дослідження питань соціальної діяльності, фактичне висвітлення реального матеріального стану суспільства та обґрунтування перспектив розвитку забезпечення добробуту населення засобами державної політики не завжди є системним і не повністю розкриває основні тенденції розвитку соціальної політики в сучасних демократичних умовах. Зокрема, недостатньо повно висвітлюються концептуальні основи теми, а проблематика соціального призначення держави обмежується акцентуванням уваги на чисто функціональних аспектах чи економічній складові. Більш повного розгляду потребує також процес реалізації соціальної політики в умовах передачі повноважень із її здійснення на рівень об'єднаних територіальних громад.

Мета пропонованої статті полягає у теоретичному обґрунтуванні гуманітарної тенденції розвитку соціальної політики та особливостей її забезпечення в умовах децентралізації.

Виклад основного матеріалу. У світовій практиці соціального забезпечення населення існують різні моделі, що відтворюють історичні традиції країни, рівень розвитку економіки та інші важливі аспекти соціуму. Вони можуть бути структуровані за рівнем державного регулювання соціальної сфери від патерналістських моделей соціальної політики до чисто ринкових. Патерналістська модель соціальної політики властива соціалістичному ладу і характеризується державною монополією на виробництво й розподіл соціальних товарів та послуг, а також першочерговою відповідальністю влади за соціально-економічне становище громадян. Окрім сфери матеріальної та правової захищеності населення, патерналізм проявляється у високій залежності індивідів від держави, домінуючій орієнтації на ідеологічні позиції лояльності та утриманства. Доповненням такого узалежнення особи від держави є втрата зацікавленості

в результатах своєї праці, відсутність трудової та соціальної ініціативи та, у підсумку, загального обмеження свободи особи.

Зрозуміло, що патерналістська модель соціальної політики не сприяє підвищенню економічної ефективності суспільства, сповільнює розвиток ринкових відносин, призводить до стагнації виробництва та не в змозі забезпечити високий рівень добробуту громадян. Подібні до патерналістської моделі риси має шведська модель, де високий рівень державного регулювання соціальної сфери забезпечується відповідними високими податками для підприємств і населення.

Більш поширеною є ринкова модель “держави добробуту”, що забезпечує соціальну стабільність упровадженням принципів вільної конкуренції та економічних свобод, що доповнюються реалізацією державно-приватного партнерства та залученням громадян до вирішення власних соціальних питань самостійно на основі трудової діяльності. Пріоритет економічної свободи ринку, що далеко не завжди позитивно впливає на окремих громадян, нейтралізується запровадженням засобів мінімального втручання держави в перерозподіл матеріальних благ і низки соціальних амортизаторів для незахищених категорій населення.

Сучасний формат трактування соціального призначення держави та публічних механізмів його реалізації базується на демократичних засадах суспільно-владних відносин. Відправним пунктом такого підходу є критичне ставлення до існуючої концепції антагоністичних взаємовідносин влади й суспільства та розуміння державного управління як інституту соціального порозуміння. Демократизм суспільно-владних відносин стверджується шляхом визнання паритетності інтересів усіх учасників соціальних процесів і сприйняття кожного громадянина як співсуб’єкта влади. Сучасна реформа децентралізації ставить нові вимоги до діяльності органів місцевого самоврядування – забезпечення прозорості виконання всіх владних повноважень, посилення ролі структур громадянського суспільства і здійснення всіх соціальних гарантій для різних категорій громадян.

Для розкриття гуманістичної сутності соціальної політики держави важливо зафіксувати, що публічна влада – це соціальний інститут, що ґрунтується на легітимному праві окремих представників суспільства виконувати функцію загального керівництва. Водночас ця функція стверджує інтереси громади, органічно поєднує в собі панування й слугування. Як стверджує Б. Гурне, “неможливо зрозуміти суть адміністрації, якщо не помістити її в середовище широкої громадськості, з якої вона вийшла і чийм потребам служить” [5]. Тим самим гуманізм публічної влади проявляється в служінні суспільству та кожному його представнику, що конституційно закріплено як стратегічні цілі розвитку українського суспільства – утвердження правової та соціальної держави [6].

Здійснювана в сучасній Україні Європейська модель соціальної політики як реалізація соціальної функції держави стверджує цивілізаційну модель взаємовідносин суспільства і влади, трансформування ринкової економіки на усталені в країнах ЄС соціально відповідальні форми її

впровадження. Перевагами такої модернізації є розвинена система соціального захисту, високий рівень соціальних стандартів, усталена й відносно справедлива система розподілу матеріальних благ та ефективний захист прав працівників і громадян. З огляду на зазначене, публічною владою у сфері соціальної політики визначені й реалізуються такі пріоритетні завдання:

- реформування системи надання медичних послуг;
- реформа галузі освіти та науки;
- формування нових засобів надання адміністративних послуг;
- запровадження європейських стандартів у сфері соціально-трудовак відносин;
- здійснення комплексної реформи системи оплати праці;
- проведення децентралізації й переведення процесу надання соціальних послуг на рівень територіальних громад;
- забезпечення пропорційності й адресності в наданні соціальної допомоги;
- оптимізація процесу надання державної допомоги соціально вразливим категоріям громадян.

Реальний процес втілення вказаних завдань у соціальну реальність стверджує гуманістичну сутність соціальної держави, орієнтує на забезпечення цивілізаційних умов існування кожного громадянина, встановлення справедливих відмінностей за рівнем життя та матеріального благополуччя. Відповідно, проблематика соціальної політики України розглядається вітчизняними авторами в різних аспектах висвітлення, оскільки вона має низку взаємодоповнюючих граней, реалізується щодо окремих категорій населення та має свої регіональні особливості. Детальними формами здійснення державної політики в досліджуваній сфері є: організація соціальної роботи, надання соціальних послуг, здійснення соціального захисту населення тощо. Організаційно соціальну роботу на регіональному та місцевому рівнях виконують такі структурні підрозділи: заклади державної та муніципальної соціальної інфраструктури (освітні, медичні тощо), підприємницькі приватні організації та об'єднання й члени територіальної громади [7]. Соціальні послуги надають також органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади (ради різних рівнів, управління освіти, відділи у справах сім'ї, молоді та спорту, служби у справах дітей), а також неурядові організації соціального спрямування [8]. Сформовано мережі установ соціального захисту населення, що практично охоплює всі категорії населення, які потребують допомоги держави для забезпечення належного рівня життя.

Необхідною гранню розкриття значення гуманітарного спрямування сучасної соціальної політики має бути уточнення змісту понять “гуманітаризм” і “гуманізм”, оскільки вони не є тотожними і потребують свого адекватного вживання. Гуманітаризм визначається як “форма раціонального світського гуманізму на базі науки” та “через засвоєння, розвиток, використання гуманітарного знання як засобу освіти, виховання

людини” на відміну від інших ірраціональних його форм [9]. Із урахуванням звичного для політики трактування “гуманітарного” як безпосередньо властивого людині, співвідношення між гуманізмом і гуманітаризмом можна визначити так:

- ці поняття співвідносяться як ціле чи родове (гуманізм) і частина чи особливе (гуманітаризм);

- у контексті діяльності соціального суб’єкта їх взаємозв’язок набуває особливого статусу – гуманітаризм є основним змістом соціальної дії, а гуманізм – доповнюючим, оскільки останній у силу безмежності проявів любові до людини може бути абстрактним (релігійний, космополітичний тощо), а його утвердження досить часто переростало у практику тоталітаризму, коли окрема особа втрачала свою цінність;

- гуманізм важко звести до нормативно-правової бази, як правило, він залишається на рівні етичних вимог, що складно регламентуються на загальносоціальному рівні [10].

Відповідно до апробованого на сьогодні знання про людину, можна констатувати такі найважливіші моменти сучасного її розуміння:

- способом буття людини є її діяльність як перевершення існуючих станів дійсності через свідоме формування і практичне досягнення мети, в якій проявляються всі її сутнісні сили;

- домінування практичної спрямованості людини на покращення свого становища та використання для цього всіх можливих (у межах раціонального і легітимного) засобів – досвіду, знання, віри, психологічних спонук тощо;

- врахування особистісно-унікальної сутності кожної людини, що визначає своє ставлення самостійно і вільно, може брати за основу своєї діяльності й поведінки довільно вибраний пріоритет, покладатися як на знання, так і на ірраціональні засади;

- самодетермінація кожної особи реалізує її внутрішню цілісність і зумовлює відносну непередбачуваність її діяльності, що ускладнює завдання соціального суб’єкта та орієнтує його на врахування людських особливостей під час планування та реалізації будь-якої дії;

- діяльність людини здійснюється у предметному полі значень і цінностей культури, що впливає на людську особистість та вимагає від неї власного їх “прочитування”, виявлення потенційно існуючих ресурсів подальших змін;

- дієвим чинником досягнення успішного результату людської діяльності є порозуміння між представниками різних культур, методологій, соціальних станів, стилів поведінки та управління, яке досягається відкритістю позицій учасників, їх вмінням знаходити раціональні основи комунікації.

Відзначені первинні характеристики людини повністю відповідають концепції сучасного гуманітаризму та зумовлюють необхідність їх урахування у процесі реалізації соціальної політики демократичного зразка. Необхідно також фіксувати, що практичне виокремлення гуманітарної політики не заперечує гуманітарний зміст соціальної [11].

Основою визначення параметрів ствердження реального процесу здійснення соціальної політики є значно спрощена модель розуміння людських якостей і потреб. Такий підхід реалізується у чіткій класифікації груп соціальної допомоги та відповідних бюджетних видатків на них. За приклад можна взяти Королівство Швеції – країну високих стандартів добробуту і соціального забезпечення, де базові видатки на соціальний захист поділяються на такі сектори, як охорона здоров'я, пенсії за віком, допомога на дітей та допомога з безробіття тощо.

Для визначення сутності соціальної політики демократичної держави як її гуманітарної спрямованості необхідно зупинитися на фіксації значення основних методологічних принципів – публічності, полісуб'єктності та справедливості. Публічність як загальний принцип державного управління означає відкритість та прозорість функціонування виконавчої влади, забезпечує зв'язок її органів та посадових осіб із суспільством і громадянами. Він передбачає відкритість виконавчої влади, прозорість діяльності апарату державного управління для громадян через право впливати на діяльність органів влади та їх посадових осіб, необхідність враховувати думки громадськості при прийнятті державно-управлінських рішень. Цей принцип реалізується також через здійснення громадського контролю за діяльністю органів управління щодо дотримання конституційних прав і свобод громадян.

Реалізація соціальної політики з позиції ствердження принципу публічності означає, що всі пункти процесу її здійснення мають бути належним чином обґрунтовані в межах чинного законодавства, повністю висвітлені в засобах масової інформації та доведені до відома споживачів соціальних послуг. Публічність процесу передбачає також відповідальність сторін, відсутність будь-яких зловживань. Конкретним підтвердженням цього є запровадження процедури верифікації. Це означає, що отримання вимоги об'єктивної фіксації споживачів соціальної допомоги як адекватності визначення приналежності конкретного громадянина до певної пільгової групи є необхідною умовою забезпечення справедливості та гуманності в реалізації державної соціальної політики. Складність встановлення такої приналежності долається застосуванням методики верифікації, що дає змогу ідентифікувати кожну особу в її реальних фізичних і соціальних вимірах та віднести до відповідної соціальної категорії [12].

Окрім того, дотримання принципу публічності з необхідністю містить зворотній зв'язок – можливість громадян реагувати на якість отриманих послуг.

В умовах сучасної реформи децентралізації в Україні реалізація соціальної політики має низку особливостей, що прямо впливають із передачі владних повноважень на рівень територіальних громад, розширення їх можливостей здійснювати функції публічного управління та впливати на рівень матеріального забезпечення представників громади. У міру вирішення питань законодавчого, організаційного, фінансового та соціального спрямування, змінюється статус об'єднаних територіальних громад. Поряд із

ствердженням економічної спроможності, вони стають повноправними суб'єктами управлінського процесу, виконавцями соціальної політики на місцях. У контексті здійснення адміністративно-територіальної реформи, необхідного розвитку регіонів та надання більших повноважень місцевим громадам актуалізується проблема визначення конкретних суб'єктів надання соціальних послуг. Тому важливо враховувати, що реальний їх склад – це територіальна громада, органи місцевого самоврядування, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування, місцеві органи (представництва) центральної виконавчої влади, структури приватного сектору, громадські об'єднання та окремі громадяни. Прикметною ознакою сьогодення в реалізації соціальної політики є пасіонарна участь волонтерів, здійснення ними значного обсягу турботи про соціально вразливі групи людей на громадських добровільних началах. Зрозуміло, що конкретна участь кожного із названих представників надання соціальних послуг має свою специфіку, реалізується в певній формі та проявляє різні рівні служіння громадянам.

Така полісуб'єктність реалізації соціальної політики на місцях може демонструвати не лише позитивні, але й негативні тенденції, коли першочерговими у посадовців чи соціальних працівників є егоїстичні інтереси, відбувається формальне ставлення до виконання соціальних функцій, а в окремих випадках існують прояви порушення цивілізованих норм соціальної роботи та порушення прав набувачів соціальної допомоги.

Принцип справедливості у контексті реалізації соціальної політики трактується як дотримання співмірності та індивідуального підходу до кожного отримувача допомоги з боку держави. Як стверджує П. Рікер, “сене справедливості, який зберігає своє укорінення в побажанні доброго життя, віднаходить своє найаскетичніше раціональне формулювання в процедурному формалізмі і може досягти конкретної повноти лише на стадії застосування норми...” [13]. Тому справедливість виміру соціальної політики потребує чіткого врахування прав кожної особи на отримання державної допомоги та приведення останньої до раціонально обґрунтованих стандартів і норм матеріального забезпечення.

Забезпечення гуманітарної спрямованості соціальної політики шляхом дотримання відносної соціальної справедливості досягається низкою заходів, зокрема:

- запровадженням однозначної об'єктивної фіксації всіх споживачів соціальної допомоги;
- дотриманням законності в призначенні соціальних пільг;
- реалізацією індивідуального підходу до кожного окремого отримувача соціальної допомоги;
- забезпеченням толерантності, приязні в процесі комунікації соціального працівника із отримувачами;
- безумовним пошануванням гідності кожної соціально вразливої особи тощо.

Ще однією необхідною умовою досягнення високих цілей соціальної політики є дотримання парадигмальної єдності в діяльності всіх її учасників.

За визначенням парадигмою вважають “визнані всіма наукові досягнення, які впродовж певного часу дають науковому товариству модель постановки проблем і їх вирішення” [14]. Водночас парадигма як методологічна модель визначає спосіб діяльності суб’єктів формування й реалізації соціальної політики. У контексті розкриття основного тренду останньої парадигма визначається як гуманітарна, з властивими їй пріоритетними цінностями людського розвитку, що може бути зведено до таких основоположних пунктів, як: утвердження і забезпечення верховенства прав та свобод особи; пошана до кожної особи, її інтересів, бачень і прагнень; індивідуальний підхід та толерантне ставлення до особистісних мотивів поведінки й діяльності; гарантування легітимних і об’єктивно-конкурентних умов розвитку кожної особи у будь-якій сфері соціальної діяльності.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Необхідно констатувати, що гуманізм соціальної політики в сучасних умовах публічної відкритості та проведення реформи децентралізації набуває особливого значення внаслідок розширення предметного поля його реалізації, залучення нових громадських суб’єктів трансформаційних інновацій та ствердження людиноцентризму як основного тренду демократичного врядування. Поглиблення піклування про вразливі верстви населення здійснюється шляхом запровадження нових технологій обліку й верифікації їхнього статусу, поєднання загальних підходів і адресної допомоги кожній окремій групі. Теоретико-методологічною основою гуманістичної соціальної політики стають гуманітарні знання та відповідні цінності цивілізаційного розвитку сучасного суспільства. Тому уможлидні концепти людяності й толерантності з’являються у безпосередній практиці публічного спілкування та соціальних перетворень. Проте їх втілення потребує належного нормативно-правового й організаційного забезпечення, доповнення окремих заходів системним ствердженням гуманної соціальної політики. Подальший науковий пошук у цьому напрямі можливий, зокрема, впровадженням імперативів гуманітарної парадигми в діяльність всіх соціальних суб’єктів і гарантуванням пропорційного розвитку суспільства на засадах демократії та справедливості.

Список використаної літератури

1. Бородін Є. І. Соціальна робота органів місцевого самоврядування з молоддю в Україні: організаційно-правовий аспект // Державне управління та місцеве самоврядування. 2011. Вип. 4(11). С. 240—250.
2. Колосовська І., Нема О. Удосконалення публічного управління у сфері соціальної роботи на регіональному рівні // Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4(39). С. 109—114.
3. Кіреєва О. В. Пріоритети публічного управління у сфері соціального і гуманітарного розвитку // Публічне адміністрування: теорія та практика. 2017. Вип. 2(18). URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02\(18\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02(18)/4.pdf) [дата звернення: 20.09.2020].

4. Храпко І. Є. Мережа установ соціального захисту населення України. URL : [file:///C:/Users/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%92%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80/Downloads/eui_2013_1_63%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%92%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80/Downloads/eui_2013_1_63%20(1).pdf) (дата звернення: 20.09.2020).
5. Гурне Б. Державне управління / пер. з фр. В. Шовкуна. Київ : Основи, 1993. С. 111.
6. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : www.portal.rada.kiev.ua (дата звернення: 20.09.2020).
7. Про утворення Державної соціальної служби : Постанова Кабінету Міністрів України № 1070 від 12.12.2018 р. // Урядовий кур'єр. 2018. № 243. 22 груд.
8. Про соціальні послуги : Закон України № 18 від 10.01.2019 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19> (дата звернення: 20.09.2020).
9. Андрущенко В., Михальніченко М. Гуманізм і гуманітаризм: спільне і відмінне // Вища школа. 2005. № 4. С. 5—11.
10. Петровський П. М. Гуманітарна парадигма в системі державного управління : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. С. 19.
11. Бульба В. Г. Соціальні функції держави : [монографія]. Харків : Вид-во Асоціації докторів наук державного управління, 2011. С. 228, 229.
12. Верифікація // Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т 2 : Методологія державного управління. URL : <file:///C:/Users/Petro/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/9ZZNTMSE/0fda71bf-77c5-434a-a274-8cfa410b90e6.pdf>] (дата звернення: 20.09.2020).
13. Рікер П. Право і справедливість / пер. з фр. Київ : Дух і літера, 2002. С. 26.
14. Кун Т. Структура научных революций / пер. с англ. И. З. Налетова. Москва : Прогресс, 1975. С. 11.

Статтю подано: 21.10.2020

Статтю схвалено: 22.11.2020

Petrovskyi Petro Mykhailovych

Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Head of the Public Administration Department of LRIPA NAPA under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0002-8329-1063

e-mail: apopok@ukr.net

Popok Andrii Andriyovych

*Doctor of Sciences in Public Administration, Professor,
National Academy for Public Administration under the President of
Ukraine, Vice President*

ORCID: 0000-0002-8329-1063

e-mail: apopok@ukr.net

**HUMANITARIAN ORIENTATION OF THE SOCIAL POLICY
IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION**

Problem setting. Modern democratic development of Ukraine is accompanied by the emergence of acute socio-economic challenges directly related to the quality of life of the population and the necessity for constant attention to them by the state. Under such conditions, the importance of social policy increases, and it is highly important to respond appropriately to the deterioration of people's social security. The implementation of effective social policy is complicated in the context of decentralization reform, when a significant range of powers to implement is transferred to the territories and there is an expansion of the circle of direct executors.

Recent research and publications analysis. The issue of forming the effective social policy and proper social protection of vulnerable groups is considered in the works of many foreign and domestic researchers. Theoretical and methodological foundations of the humanitarian component of the social policy are revealed in the works of the classics of world sociological thought M. Weber, P. Sorokin, Y. Habermas, P. Reeker and other scientists. In the domestic science of public administration, social policy is given considerable attention; various aspects of its implementation at the central, regional and local levels are considered.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. At the same time, it should be noted that the theoretical study of the issues of social justice and the filling of social work with humanitarian content in the current context of reforms requires much more attention.

Paper main body. The article states that the peculiarity of the modern transformation of the social policy of the Ukrainian state is the transition from a paternalistic to a market model of economic and social development. This causes a number of problems and requires adherence to the democratic principles of social security, which include, in particular, the concept of humanitarianism. The latter, along with the requirement of humane treatment of the rights and freedoms of every citizen, focuses on a deeper involvement of the provisions of human science. The theoretical and methodological basis of the humanitarian direction of social

policy is humanitarian knowledge and the corresponding values of civilizational development of modern society. In the specific context of the implementation of social policy in the context of decentralization, humanitarianism is revealed through such principles as anthropocentrism, polysubjectivity, justice and the paradigmatic unity of all participants in the process of social interaction.

Conclusions of the research and prospects for further studies. It is stated that the humanitarian orientation of social policy in the modern conditions of public openness and decentralization reform becomes of special importance. Deepening the care for vulnerable groups of the population is carried out by introducing new technologies of accounting and verification of their status, a combination of general approaches and targeted assistance to each group. Thus, speculative concepts of humanity and tolerance are part of the direct practice of public communication and social transformation, become the content of legal and organizational support of social policy. Further scientific research in this direction is possible in particular by ensuring the unity of theoretical developments and practical steps by guaranteeing the proportional development of society on the basis of democracy and justice.

Peculiarities of social policy transformation in the conditions of decentralization reform and application of modern innovative mechanisms of its realization are considered. The specifics of the organization of social security at the local level and its specific forms are revealed. The necessity for observing the humanitarian orientation of the implementation of social policy on the basis of the principles of anthropocentrism, polysubjectivity, transparency and justice is substantiated. An important condition for the implementation of this orientation should be the introduction of a model of humanitarian paradigm in the activities of all social policy actors.

Key words: social policy; decentralization; humanitarian orientation; anthropocentrism; polysubjectivity; justice; humanitarian paradigm.

References

1. Borodin, Ye. I. (2011). Sotsialna robota orhaniv mistsevoho samovriaduvannia z moloddiu v Ukraini: orhanizatsiino-pravovyi aspekt. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, Issue 4(11), pp. 240-250 [in Ukrainian].

2. Kolosovska, I., Niema, O. (2018). Udoskonalennia publicznego upravlinnia u sferi sotsialnoi roboty na rehionalnomu rivni. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, Issue 4(39), pp. 109-114 [in Ukrainian].

3. Kirieieva, O. V. (2017). Priorytety publicznego upravlinnia u sferi sotsialnoho i humanitarnoho rozvytku. *Publichne administruvannia: teoriia ta praktyka*, Issue 2(18). URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02\(18\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02(18)/4.pdf) [in Ukrainian].

4. Khrapko, I. Ye. (2013). *Merezha ustanov sotsialnoho zakhystu naseleunia Ukrainy*. URL : <file:///C:/Users/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%92%D0%BB%D0%B0>

%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80/Downloads/eui_2013_1_63%20(1).pdf [in Ukrainian].

5. Hurne, B. (1993). *Derzhavne upravlinnia*. Kyiv: Osnovy. pp. 111 [in Ukrainian].

6. Konstytutsiia Ukrainy. (1996). URL : www.portal.rada.kiev.ua [in Ukrainian].

7. Pro utvorennia Derzhavnoi sotsialnoi sluzhby. № 1070. (2018) [in Ukrainian].

8. Pro sotsialni posluhy. № 18. (2019) [in Ukrainian].

9. Andrushchenko, V., Mykhalnichenko, M. (2005). Humanizm i hamanitaryzm: spilne i vidminne. *Vyshcha shkola*, № 4, pp. 5-11 [in Ukrainian].

10. Petrovskiy, P. M. (2008). *Humanitarna paradyhma v systemi derzhavnoho upravlinnia*. Lviv: LRIPA NAPA. pp. 19 [in Ukrainian].

11. Bulba, V. H. (2011). *Sotsialni funktsii derzhavy*. Kharkiv: Vyd-vo Asotsiatsii doktoriv nauk derzhavnoho upravlinnia. pp. 228, 229 [in Ukrainian].

12. Veryfikatsiia. (2020). *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia* (Vol. 2). URL : [file:///C:/Users/Petro/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache /IE/9ZZ N TMSE /0fda71bf-77c5-434a-a274-8cfa410b90e6.pdf](file:///C:/Users/Petro/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/9ZZ N TMSE/0fda71bf-77c5-434a-a274-8cfa410b90e6.pdf) [in Ukrainian].

13. Riker, P. (2002). *Pravo i spravedlyvist*. Kyiv: Dukh i litera. pp. 26 [in Ukrainian].

14. Kun, T. (1975). *Struktura nauchnykh revoliutsyi*. Moskva: Prohress. pp. 11 [in Russian].

Paper submitted: 21.10.2020

Paper accepted: 22.11.2020

Цитування: Петровський П. М., Попок А. А. Гуманітарна спрямованість соціальної політики в умовах децентралізації // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 2(26) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.26.2020.228514>).

Citation: Petrovskiy, P. M., Popok, A. A. (2020). Humanitarna spriamovanist sotsialnoi polityky v umovakh detsentralizatsii. *Democratic governance*, Issue 2(26). URL : www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.26.2020.228514>).